

กระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*

PROCESS OF PROVIDING ELDERLY ALLOWANCE SERVICES IN SAM PHRAN DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE

วิจิต บุญสนอง¹, มณี ชินณรงค์², จรินทร์ สวนแก้ว³, กัญธนา สนเจริญ⁴ และ วิเชียร รุจิรามงคล⁵

Vichit Boonsanong¹, Manee Chinnarong², Charin Suankaew³, Kamthana Sonsharoen⁴
and Vichien Rujitamrongkul⁵

¹⁻⁵คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁵Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author's Email: Toyipoon@gmail.com

วันที่รับบทความ : 4 กุมภาพันธ์ 2569; วันแก้ไขบทความ 11 กุมภาพันธ์ 2569; วันตอบรับบทความ : 13 กุมภาพันธ์ 2569

Received 4 February 2026; Revised 11 February 2026; Accepted 13 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างคือผู้ใช้บริการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 266 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และ One-way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

Citation:

* วิจิต บุญสนอง, มณี ชินณรงค์, จรินทร์ สวนแก้ว, กัญธนา สนเจริญ และ วิเชียร รุจิรามงคล. (2569). กระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(2), 1-24.

Vichit Boonsanong, Manee Chinnarong, Charin Suankaew, Kamthana Sonsharoen

and Vichien Rujitamrongkul. (2026). Process Of Providing Elderly Allowance Services In

Sam Phran District, Nakhon Pathom Province. Modern Academic Development and Promotion Journal,

4(2), 1-24.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพในการให้บริการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ขณะที่การจำแนกตามอายุ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ผู้ใช้บริการมีข้อเสนอแนะสำคัญ ได้แก่ ควรจัดสรรเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงทุกราย มีการประชาสัมพันธ์กำหนดวันและระยะเวลาการจ่ายเงินให้ชัดเจน กำหนดวันและระยะเวลาการจ่ายเงินให้แน่นอนและรวดเร็วมากขึ้น และควรพิจารณาปรับเพิ่มจำนวนเงินเบี้ยยังชีพให้เหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

คำสำคัญ: กระบวนการ, การให้บริการ, เบี้ยยังชีพ, ผู้สูงอายุ, อำเภอสามพราน, จังหวัดนครปฐม

Abstract

This research objectives were (1) To study the process of providing elderly allowance services in Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, (2) to study the relationship between variables affecting the process of providing elderly allowance services in Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, and (3) to study the suggestions regarding the process of providing elderly allowance services in Sam Phran District, Nakhon Pathom Province. The sample consisted of 266 elderly allowance recipients in Sam Phran District, Nakhon Pathom Province. The research instrument was a questionnaire. Data was analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation, t-test, and One-way ANOVA, and pairwise comparisons using the LSD method.

The research results showed that: (1) the process of providing elderly allowance services in Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, was found to be highly appropriate, overall. When considering each aspect, the quality of service had the highest mean, followed by the service provider, the service process and procedures, and the facilities, respectively, (2) the relationship between variables affecting the process of providing elderly allowance services in Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, showed that personal factors categorized by gender, education level, and occupation did not differ significantly, both overall and in each aspect. While the classification by age, monthly income, and duration of receiving the allowance showed statistically significant differences, and (3) the suggestions from service users included: the allowance should be allocated equitably to all elderly individuals; clearer public announcements regarding payment dates and times should be provided; the payment schedule should be more definite and timely; and the amount of the allowance should be adjusted to reflect the current cost of living.

Keywords: Process, Service; Provision, Allowance, Elderly, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province

บทนำ

ปัจจุบันพบว่า ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและคาดว่าจะสูงขึ้นอีกในทุก ๆ ปี ทำให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ส่งผลให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิตเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องมีมาตรการรองรับเพื่อ ลดผลกระทบต่อจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในอนาคต โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุเริ่มเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ. 2535 จากแนวคิดของกรมประชาสงเคราะห์ (รัฐบาลสมัยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีสองสมัย ระหว่างปี พ.ศ. 2535–2538 และ พ.ศ. 2540–2543) โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน (เบี้ยยังชีพ) พ.ศ. 2536 เพื่อให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน เดือนละ 200 บาท จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้ “โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ” ต่อมาในปี พ.ศ. 2544–2545 จากนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ภารกิจโครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ ได้ถูกถ่ายโอนไปยังกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานคร โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนนั้น ยึดแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน “เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ” ถือเป็นสวัสดิการสังคมประเภทหนึ่งที่รัฐบาลมีนโยบายจัดสรรให้กับผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นองค์กรขับเคลื่อนและมีบทบาทสำคัญในการบริการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างเป็นทางการ (ชญาดา วัฒนะพานิช, 2563)

อำเภอสามพราน ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต อำเภอสามพราน ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2439 ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดนครปฐม มีพื้นที่ 249,347 ตารางกิโลเมตร อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอนครชัยศรี และ อำเภอพุทธมณฑล ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตตลิ่งชัน เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อำเภอสามพราน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 ตำบล 137 หมู่บ้าน (สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน, 2567) สำหรับการบริหารราชการท้องถิ่น ประกอบด้วย เทศบาล 6 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 11 แห่ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ข้อ (1) สงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเอง ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ที่กำหนด เพื่อให้คุณภาพและประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการและการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุเป็นมาตรฐานเดียวกัน (พระครูปลัดประวิทย์ วรรณโม, 2565)

อย่างไรก็ตาม แม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จะให้ความสำคัญและเล็งเห็นในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในทุกกระบวนการแล้วนั้น ก็ยังประสบปัญหาในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพไปปฏิบัติ กล่าวคือ การยืนยันตัวตนเพื่อขอรับเบี้ยยังชีพ และการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุผ่านธนาคาร อีกทั้งปัญหาสำคัญคือ ผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพผ่านทางบัญชีธนาคาร แต่ไม่สามารถตรวจสอบและถอนเงินออกจากบัญชีด้วยตนเอง เนื่องจากต้องมีการเดินทาง (วรพัชร สุชาติพิมลธร, 2566) จากกรณีปัญหาการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องและความรวดเร็วในการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และทำให้ไม่ได้รับการจัดสรรสวัสดิการอย่างถูกต้องและเป็นธรรม (สกุรัตน์ นาคอนุเคราะห์, 2563)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาเรื่องกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เนื่องจากการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นสวัสดิการสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงด้านรายได้และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ แต่ในทางปฏิบัติยังพบอุปสรรคหลายประการ เช่น การยืนยันตัวตน การจ่ายเงินผ่านบัญชีธนาคาร การเข้าถึงบริการของผู้สูงอายุบางกลุ่ม และความล่าช้าในการเบิกจ่าย ทำให้ผู้สูงอายุบางรายไม่ได้รับสวัสดิการอย่างเต็มที่และไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด การศึกษาเรื่องนี้จึงมีความสำคัญในการวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการให้บริการ ให้เกิดความต่อเนื่อง ถูกต้อง และเป็นธรรม สอดคล้องกับมาตรฐานสวัสดิการผู้สูงอายุ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนานโยบายและแนวทางปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการในการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

วัยสูงอายุจัดเป็นวัยที่อยู่ในระยะสุดท้ายของชีวิต ลักษณะและพัฒนาการในวัยนี้จะตรงข้ามกับวัยเด็ก คือมีแต่ความเสื่อมโทรมและสึกหรอ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะดำเนินไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงเป็นการยากที่จะกำหนดว่าบุคคลใดอยู่ในวัยสูงอายุ เกณฑ์ที่สังคมจะกำหนดว่าบุคคลใดเป็นผู้สูงอายุนั้น จะแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม ซึ่งได้มีผู้ให้นิยามเกี่ยวกับผู้สูงอายุไว้ เช่น Hall (1976) ได้แบ่งการสูงอายุของบุคคลออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) การสูงอายุตามวัย (Chronological Aging) หมายถึง การสูงอายุตามปีปฏิทิน โดยการนับจากปีที่เกิดเป็นต้นไป และบอกได้ทันทีว่าใครมีอายุมากน้อยเพียงใด 2) การสูงอายุตามสภาพร่างกาย (Biological Aging) เป็นการพิจารณาการสูงอายุจากสภาพร่างกายและสรีระของบุคคลที่เปลี่ยนไปเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น เนื่องจากประสิทธิภาพการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายลดน้อยลง เป็นผลมาจากความเสื่อมโทรมตามกระบวนการสูงอายุ ซึ่งเป็นไปตามอายุขัยของแต่ละบุคคล 3) การสูงอายุตามสภาพจิตใจ (Psychological Aging) เป็นการเปลี่ยนแปลงในหน้าที่การรับรู้ แนวความคิด ความจำ การเรียนรู้ เซอร์ปัญญา และลักษณะบุคลิกภาพที่ปรากฏในระยะต่าง ๆ ของชีวิตแต่ละคนที่มีอายุเพิ่มขึ้น และ 4) การสูงอายุตามสภาพสังคม (Sociological Aging) เป็นการเปลี่ยนแปลงในบทบาท หน้าที่ และสถานภาพของบุคคลในระบบสังคม รวมทั้งความคาดหวังของสังคมต่อบุคคลนั้นซึ่งเกี่ยวกับอายุ การแสดงออกตามคุณค่าและความต้องการของสังคม

แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model)

Rosenstock (1974) ได้สรุปองค์ประกอบพื้นฐานของแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพไว้ คือ การรับรู้ของบุคคลและแรงจูงใจ การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงจากการเป็นโรค เขาจะต้องมีความเชื่อว่า (1) เขามีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค (2) โรคนั้นมีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและ (3) การปฏิบัตินั้นจะเกิดผลดีในการลดโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคหรือช่วยลดความรุนแรงแรงโรค โดยไม่มีอุปสรรคทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวข้องกับ เช่น ค่าใช้จ่าย ความสะดวก ความเจ็บปวด ความอาย ต่อมา Becker และคณะ (1975) ได้ปรับปรุง

แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเพื่อใช้อธิบายและทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคของบุคคล โดยเพิ่มปัจจัยร่วม (modifying factor) และปัจจัยสิ่งชักนำที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติ (cues to action) ซึ่งเป็นปัจจัยที่นอกเหนือจากการรับรู้ของบุคคลที่พบว่ามีอิทธิพลต่อการป้องกันโรค ภายหลังจากการนำเอาแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพมาอธิบายพฤติกรรมการป้องกันโรคจนเป็นที่ยอมรับแล้ว Becker จึงได้นำมาปรับปรุงใช้ในการอธิบายและทำนายพฤติกรรมของผู้ป่วย เพื่อที่จะอธิบายให้ครอบคลุมถึงทั้งผู้ที่เจ็บป่วยและผู้ที่มีสุขภาพดี แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของ Becker มีองค์ประกอบดังนี้ 1) การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค (Perceived Susceptibility) 2) การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรค (Perceived Severity) 3) การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและการป้องกันโรค (Perceived Benefits) 4) การรับรู้ต่ออุปสรรค (Perceived Barriers) 5) แรงจูงใจด้านสุขภาพ (Health Motivation) และ 6) ปัจจัยร่วม (Modifying Factors)

แนวคิดเกี่ยวข้องกับปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการบริหารจัดการการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ อาจได้แก่ ปัจจัยต่าง ๆ ต่อไปนี้ (สมจิต หนูเจริญกุล, 2557) 1) ปัจจัยส่วนตัว เช่น ความแตกต่างทางด้านอายุ และเพศ อาจมีผลทำให้มีผลต่อความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองแตกต่างกัน เพราะผู้ที่มีอายุมาก จะมีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองน้อยลง หรือหญิงมีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองน้อยกว่าชาย 2) ปัจจัยครอบครัว เช่น จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ของครอบครัว อาจมีผลต่อความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองแตกต่างกัน เช่น จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มากเกินไป หรือรายได้ต่ำเกินไป อาจทำให้ครอบครัวขาดความสามารถเลี้ยงดูตัวเองได้อย่างเพียงพอ ส่งผลต่อการไม่เอาใจใส่ต่อการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ หรือผู้สูงอายุต้องเป็นภาระในการเลี้ยงดูตนเองจนกระทั่งไม่มีเวลาดูแลสุขภาพตนเองอย่างดีพอได้ 3) ปัจจัยสุขภาพ เช่น การมีโรคประจำตัวต่าง ๆ อาจเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญต่อความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ และ 4) ปัจจัยระบบบริการสุขภาพ เช่น การไม่ได้รับการติดต่อดูแลเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข แพทย์ พยาบาล อาจทำให้ผู้สูงอายุขาดระบบสนับสนุน และให้ความรู้ในเรื่องการดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง

แนวทางการบริหารจัดการด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

แนวทางการบริหารจัดการด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุครอบคลุมการดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วย การพึ่งพาระบบบริการสุขภาพและเครือข่ายทางสังคม การจัดการด้านรายได้และการทำงานหลังเกษียณ การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนการจัดการสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงและส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยมีกรอบแนวคิดสำคัญที่ใช้อธิบายพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเอง ได้แก่ แนวคิดความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) ของ Hochbaum และ Rosenstock ซึ่งพัฒนาโดย Becker และคณะ แนวคิดการอธิบายความเจ็บป่วย (Explanatory Model of Illness) ของ Kleinman และทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Knowles) (ชูศักดิ์ เวชแพศย์, 2558; สุรกุล เจนอบรม, 2554; สมจิตร หนูเจริญกุล, 2557)

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งที่จะศึกษากระบวนการในการให้บริการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 26,474 คน ข้อมูล ณ เดือน มกราคม 2569 (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2569) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี่ยงชีฟ จำนวน 266 คน คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการของ Taro Yamane (1973) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการตารางเลขสุ่ม (Random Number Method)

เครื่องมือวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการให้บริการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัย การทดสอบคุณภาพเครื่องมือเริ่มจากการนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยประเมินความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การวิจัย และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความ ซึ่งข้อความที่มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 ถือว่ามีความเหมาะสมและ

สามารถนำไปใช้ได้ จากนั้น นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้ผู้สูงอายุ 266 คน ผ่านตัวแทน จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และลงรหัสข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปและระดับความคิดเห็น และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่า t เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัย

1. กระบวนการในการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมกระบวนการในการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพในการให้บริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.74) ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.65) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งหมด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกระบวนการในการให้บริการไปยัง
ซีพีผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมทุกด้าน (n = 266)

กระบวนการในการให้บริการไปยังซีพี ผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสมของ กระบวนการ
1. ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ	3.65	0.65	มาก
2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	3.70	0.74	มาก
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.57	0.61	มาก
4. ด้านคุณภาพในการให้บริการ	3.81	0.66	มาก
รวม	3.71	0.63	มาก

1.1 ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการไปยังซีพีผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้รับบริการได้รับเบี้ยยังชีพครบถ้วนตรงตามจำนวนที่กำหนด ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ผู้รับบริการได้รับเบี้ยยังชีพภายในระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.69) และเอกสารที่ใช้ประกอบการให้บริการมีความเหมาะสมและครบถ้วน ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การให้บริการดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีความคล่องตัว ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.74) ดังตารางที่

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกระบวนการในการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ (n = 266)

ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสมของกระบวนการ
1. ขั้นตอนการดำเนินงานมีความเป็นระบบและไม่ยุ่งยากซับซ้อน	3.61	0.76	มาก
2. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการอย่างต่อเนื่อง	3.59	0.68	มาก
3. การให้บริการดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีความคล่องตัว	3.51	0.74	มาก
4. จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำและชี้แจงเมื่อผู้รับบริการมีข้อสงสัย	3.56	0.87	มาก
5. เอกสารที่ใช้ประกอบการให้บริการมีความเหมาะสมและครบถ้วน	3.69	0.73	มาก
6. ผู้รับบริการได้รับเบี่ยงชีพภายในระยะเวลาที่กำหนด	3.71	0.69	มาก
7. ผู้รับบริการได้รับเบี่ยงชีพครบถ้วนตรงตามจำนวนที่กำหนด	3.75	0.66	มาก
รวม	3.65	0.65	มาก

1.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสมัครใจ มีอัธยาศัยไมตรี และใช้ถ้อยคำสุภาพเหมาะสม ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจในความต้องการและปัญหาของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ

ที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในกรณีที่เอกสารยังไม่ครบถ้วน ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.80) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกระบวนการในการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (n = 266)

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสมของกระบวนการ
1. เจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจในความต้องการและปัญหาของผู้รับบริการ	3.75	0.66	มาก
2. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสมัครใจ มีอัธยาศัยไมตรี และใช้ถ้อยคำสุภาพเหมาะสม	3.78	0.68	มาก
3. การให้บริการเป็นไปด้วยความเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ	3.71	0.67	มาก
4. เจ้าหน้าที่มีความรู้และความสามารถในการให้คำแนะนำและให้บริการแก่ผู้รับบริการ	3.71	0.69	มาก
5. เจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในกรณีที่เอกสารยังไม่ครบถ้วน	3.57	0.80	มาก
6. เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการสามารถแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างเหมาะสม	3.59	0.68	มาก
รวม	3.70	0.74	มาก

1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ให้บริการมีความสะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเหมาะสมต่อการให้บริการ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการมีระบบแสงสว่างที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการให้บริการ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.73) และข้อมูลของผู้รับบริการมีความถูกต้อง ครบถ้วน และมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการให้บริการมีความพร้อมและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.86) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกระบวนการในการให้บริการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (n = 266)

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสมของกระบวนการ
1. สถานที่ให้บริการมีความสะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเหมาะสมต่อการให้บริการ	3.70	0.74	มาก
2. สถานที่ให้บริการมีระบบแสงสว่างที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการให้บริการ	3.69	0.73	มาก
3. อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการให้บริการมีความพร้อมและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน	3.56	0.86	มาก
4. มีการจัดเตรียมเอกสารที่แสดงรายละเอียดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการอย่างครบถ้วน	3.59	0.68	มาก
5. ข้อมูลของผู้รับบริการมีความถูกต้อง ครบถ้วน และมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	3.61	0.76	มาก
รวม	3.57	0.61	มาก

1.4 ด้านคุณภาพในการให้บริการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรเบี่ยงชีฟแก่ผู้สูงอายุเป็นไปอย่างทั่วถึงและไม่ตกหล่น ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.67) รองลงมาคือ ผู้สูงอายุมีระดับความพึงพอใจต่อการได้รับเบี่ยงชีฟอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.63) และผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านสุขภาพร่างกายและด้านสุขภาพจิต ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้สูงอายุได้รับการจัดสรรเบี้ยยังชีพอย่างครอบคลุมและทั่วถึง และมีการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุภายในระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.68 และ 0.73 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านคุณภาพในการให้บริการ (n = 266)

ด้านคุณภาพในการให้บริการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสมของกระบวนการ
1. ผู้สูงอายุได้รับการจัดสรรเบี้ยยังชีพอย่างครอบคลุมและทั่วถึง	3.77	0.68	มาก
2. มีการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุภายในระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ	3.77	0.73	มาก
3. การจัดสรรเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุเป็นไปอย่างทั่วถึงและไม่ตกหล่น	3.87	0.67	มาก
4. ผู้สูงอายุมีระดับความพึงพอใจต่อการได้รับเบี้ยยังชีพอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม	3.84	0.63	มาก
5. ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านสุขภาพร่างกายและด้านสุขภาพจิต	3.78	0.68	มาก
รวม	3.81	0.66	มาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

2.1 ผู้ใช้บริการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของกระบวนการ ทั้งในภาพรวมและรายละเอียดทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้ใช้บริการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ

ด้าน กระบวนการขั้นตอนการให้บริการ และ ด้านคุณภาพในการให้บริการ ไม่มีความแตกต่าง ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ที่ .05

2.3 ผู้ใช้บริการรับเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่าง ยกเว้นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

2.4 ผู้ใช้บริการรับเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม อาชีพพบว่า ในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้านไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

2.5 ผู้ใช้บริการรับเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน พบว่า ในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

2.6 ผู้ใช้บริการรับเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม ระยะเวลาที่ได้รับเบียร์ยังชีพ พบว่า ในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ยกเว้นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่มีความแตกต่าง

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการในการให้บริการเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ใช้บริการที่รับเบียร์ยังชีพผู้สูงอายุในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีข้อเสนอแนะที่พบมากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านกระบวนการขั้นตอนในการ บริการ เห็นควรให้มีการจัดสรรเบียร์ยังชีพแก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงทุกราย จำนวน 46 คน ด้าน เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ควรมีการประชาสัมพันธ์กำหนดวันและระยะเวลาการจ่ายเงินในแต่ละ เดือนให้ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนรับทราบตรงกัน จำนวน 35 คน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรกำหนดวันและเวลาการจ่ายเงินให้แน่นอนและรวดเร็วยิ่งขึ้น จำนวน 23 คน และด้าน คุณภาพในการให้บริการ มีข้อเสนอให้ปรับเพิ่มจำนวนเงินเบียร์ยังชีพเป็นอัตราเดือนละ 1,000 บาท หรือมากกว่าที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 25 คน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษากระบวนการในการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ผลการศึกษาด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการเบี่ยงชีพผู้สูงอายุ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประเด็นที่ผู้รับบริการให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การได้รับเบี่ยงชีพครบถ้วนตรงตามจำนวน และการได้รับเบี่ยงชีพภายในระยะเวลาที่กำหนด แสดงให้เห็นถึงความถูกต้องและความตรงต่อเวลาในการดำเนินงาน แต่ในประเด็นด้านความรวดเร็วและความคล่องตัวในการให้บริการยังเป็นจุดที่มีความเหมาะสมน้อยกว่าประเด็นอื่น ซึ่งแสดงถึงข้อจำกัดด้านขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือภาระงานของเจ้าหน้าที่ที่ยังส่งผลกระทบต่อความสะดวกของผู้รับบริการ สอดคล้องกับการศึกษาของ กานตรัตน์ รูปขจร (2567) ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการให้บริการสวัสดิการสังคมเบี่ยงชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการสวัสดิการสังคมเบี่ยงชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านกระบวนการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านเจ้าหน้าที่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ พร้อมขวัญ แก่นไชย (2565) ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการให้บริการเบี่ยงชีพของเทศบาลเมืองบางกะดี จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษา กระบวนการให้บริการเบี่ยงชีพของเทศบาลเมืองบางกะดี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ โดยเฉพาะในด้านมารยาท ความสุภาพ และความมีอัธยาศัยไมตรี รวมถึงความเข้าใจในความต้องการและปัญหาของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ แต่ในประเด็นด้านการให้ความช่วยเหลือในกรณีที่เอกสารยังไม่ครบถ้วนมีระดับความเหมาะสมน้อยกว่าประเด็นอื่น แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการอำนวยความสะดวกและการให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการ เพื่อช่วยลดอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของ

ผู้สูงอายุ สอดคล้องกับการศึกษาของ แพรวาท พึงงาม (2565) ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพของเทศบาลตำบล ในอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพของเทศบาลตำบล ในอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้สูงอายุมีความพึงพอใจด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่มากกว่าด้านอื่น ๆ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐจิตา อุดมผล (2566) ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพการให้บริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณภาพการให้บริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา โดยรวมพบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ

ผลการศึกษาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ความสำคัญกับความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และระบบแสงสว่างของสถานที่ให้บริการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่เอื้อต่อการรับบริการของผู้สูงอายุ รวมทั้งความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลผู้รับบริการ แต่ในประเด็นด้านความพร้อมและประสิทธิภาพของอุปกรณ์และเครื่องมือยังมีความเหมาะสมน้อยกว่าด้านอื่น ซึ่งแสดงถึงความจำเป็นในการพัฒนาและปรับปรุงทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับภารกิจการให้บริการมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ตูลธร นวลชาติ (2566) ทำการวิจัยเรื่องการจัดสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า การจัดสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชลิตา กันหาลีลา (2567) ทำการวิจัยเรื่องการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษาเทศบาลเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติจะถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง โดยมี

เจ้าหน้าที่สวัสดิการสังคมเป็นผู้ดูแลการจัดสรรงบประมาณการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยเฉพาะสำนักงานเทศบาลเมืองเป็นสถานที่ขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาด้านคุณภาพในการให้บริการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากเป็นอันดับแรกเมื่อเทียบกับด้านอื่น ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าการจัดสรรเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุเป็นไปอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดความพึงพอใจและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ แต่ในประเด็นด้านความสม่ำเสมอในการจ่ายเบี้ยยังชีพและความครอบคลุมในการจัดสรรยังเป็นประเด็นที่ควรได้รับการให้ความสำคัญเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้สูงอายุในระยะยาว สอดคล้องกับการศึกษาของ ธราธร กิจรังสรรค์ (2565) ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลธรรมศาลาอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลธรรมศาลาอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพในการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมหาอำพล สมปนฺนพโล (มจรคา) (2564) ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพการให้บริการงานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการให้บริการงานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามหลักสังคหวัดธุธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และตามหลักคุณภาพการให้บริการงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยด้านเพศไม่ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อระดับความเหมาะสมของกระบวนการให้บริการแตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและในรายละเอียดทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า การให้บริการมีลักษณะเป็นมาตรฐานและมีความเสมอภาคต่อผู้รับบริการทุกเพศ สอดคล้องกับการศึกษาของ ธราธร กิจรังสรรค์ (2565) ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลธรรมศาลาอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลธรรมศาลาอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ กานตรัตน์ รูปขจร (2567) ผลการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภอตะพานหิน

จังหวัดพิจิตร พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านอายุ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่ได้รับเบี้ยยังชีพมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของผู้รับบริการอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะพื้นฐานและประสบการณ์ในการรับบริการมีผลต่อการรับรู้คุณภาพและความเหมาะสมของการให้บริการในบางด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ พร่อมขวัญ แก่นไชย (2565) ผลการเปรียบเทียบกระบวนการให้บริการเบี้ยยังชีพของเทศบาลเมืองบางกะดี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการให้บริการเบี้ยยังชีพของเทศบาลเมืองบางกะดี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ผลการศึกษายัง พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษาและอาชีพโดยภาพรวมไม่ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อกระบวนการให้บริการแตกต่างกัน ยกเว้นบางด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ซึ่งมีความแตกต่างในบางกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความคาดหวังและประสบการณ์ของผู้รับบริการในแต่ละกลุ่มอาจแตกต่างกัน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกและการปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ แพรวา พึ่งงาม (2565) สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพของเทศบาลตำบล ในอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการแตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาการดำเนินงานในหลายประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดสรรเบี้ยยังชีพให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงแก่ผู้สูงอายุทุกคนอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุมีความคาดหวังต่อความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการให้บริการภาครัฐ นอกจากนี้ผู้รับบริการยังให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์กำหนดวันและระยะเวลาการจ่ายเงินให้มีความชัดเจน เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมและเข้ารับบริการได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนความต้องการให้การกำหนดวันและเวลาการจ่ายเงินมีความแน่นอนและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น อันจะช่วยลดความไม่สะดวกและภาระในการเดินทางของผู้สูงอายุ ขณะเดียวกัน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับเพิ่มอัตราเบี้ยยังชีพสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลด้านค่าครองชีพและความ

เพียงพอของรายได้ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการให้บริการมีได้จำกัดอยู่เพียงด้านกระบวนการและการบริหารจัดการเท่านั้น หากแต่ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของนโยบายด้านสวัสดิการและระดับผลประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้รับด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลิตา กันหาลิลลา (2567) ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะ การจัดสรรเงินงบประมาณที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ ตูลธร นวลชาติ (2566) ผลการศึกษาพบว่า ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้สูงอายุ เสนอให้มีการจัดการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง ควรมีการทบทวนและกลั่นกรองรายชื่อผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ให้ถูกต้องครบถ้วน ก่อนนำเสนอเพื่อพิจารณาในที่ประชุมระดับท้องถิ่น รวมทั้งพิจารณาปรับอัตราเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับสภาพค่าครองชีพในปัจจุบัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ธราธร กิจรังสรรค์ (2565) ข้อเสนอแนะของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการให้บริการของเทศบาลตำบลธรรมศาลาอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอว่า ควรมีการจัดสรรและจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม กำหนดวันและระยะเวลาการจ่ายเงินในแต่ละเดือนให้ชัดเจนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบตรงกัน

องค์ความรู้ใหม่

กระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องดำเนินการอย่างบูรณาการทั้งด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และคุณภาพการให้บริการ โดยกระบวนการที่มีความถูกต้องครบถ้วนและการจ่ายเบี้ยยังชีพตรงตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้สูงอายุ ขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสามพรานมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการรับรู้เชิงบวกจากการให้บริการด้วยอัธยาศัย ความเข้าใจในบริบทของผู้สูงอายุ และการให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่ให้บริการให้มีความสะอาด เป็นระเบียบ และมีอุปกรณ์พร้อมใช้งาน มีส่วนช่วยลดข้อจำกัดในการเข้ารับบริการของผู้สูงอายุในพื้นที่ ส่วนด้านคุณภาพการให้บริการชี้ให้เห็นว่าความทั่วถึง ความเป็นธรรม และ

ผลลัพธ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นหัวใจสำคัญของการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่น ดังแสดงตามแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์กรความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการในการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคุณภาพในการให้บริการ แต่จากการศึกษายังมีประเด็นบางด้านที่ผู้ใช้บริการเห็นควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้การให้บริการมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้ดียิ่งขึ้น

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรพัฒนากระบวนการให้บริการให้มีความรวดเร็วและคล่องตัวยิ่งขึ้น เพื่อลดระยะเวลารอคอยของผู้สูงอายุ

1.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ด้านการให้คำแนะนำและการอำนวยความสะดวก

ในกรณีเอกสารไม่ครบถ้วน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงบริการ 1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรปรับปรุงและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือที่มีความพร้อมและทันสมัย เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 1.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรกำหนดวันและเวลาการจ่ายเบี้ยยังชีพให้ชัดเจนและมีความสม่ำเสมอ พร้อมประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับบริการทราบอย่างทั่วถึง 1.5 รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาทบทวนอัตราเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและค่าครองชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ 2. ข้อเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังพื้นที่อื่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการในบริบทที่แตกต่างกัน 2.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการ 2.3 ควรนำตัวแปรด้านความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมาใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ของนโยบายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น 2.4 ควรศึกษาผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีหรือระบบดิจิทัลในการจ่ายเบี้ยยังชีพ เพื่อพัฒนารูปแบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2569). รายงานข้อมูลผู้สูงอายุอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. นนทบุรี: กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ.
- กานตรัตน์ รูปขจร. (2567). ประสิทธิภาพการให้บริการสวัสดิการสังคมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลจิวราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชญาดา วัฒนะพานิช. (2563). การศึกษากระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลิดา กันหาลีลา. (2567). การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา : เทศบาลเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *ชัยภูมิปริทรรศน์*, 7(1), 91-102.
- ชูศักดิ์ เวชแพศย์. (2558). *สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย*. กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.

- ณัฐริตา อุดมผล. (2566). คุณภาพการให้บริการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ตุลธร นวลชาติ. (2566). การจัดสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลในเมืองอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธราธร กิจรังสรรค์. (2565). ความพึงพอใจของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลธรรมศาลาอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พระครูปลัดประวิทย์ วรธมโม. (2565). ปัจจัยด้านสวัสดิการสังคมที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองสามพราณ จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 16(3), 354-369.
- พระมหาอำพล สมปนฺนพโล (มูระคา). (2564). คุณภาพการให้บริการงานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(2), 71- 82.
- พร้อมขวัญ แก่นไชย. (2565). กระบวนการให้บริการเบี้ยยังชีพของเทศบาลเมืองบางกะดี จังหวัดปทุมธานี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง*. มหาวิทยาลัยสยาม.
- แพรวา พึ่งงาม. (2565). ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพของเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรพัชร สุชาติพิมลธรร. (2566). การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเทพราช จังหวัดฉะเชิงเทรา. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมจิตร หนูเจริญกุล. (2557). *การพยาบาลทางอายุรศาสตร์ เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

สกุลรัตน์ นาคอนุเคราะห์. (2563). ประสิทธิภาพการจ่ายเงินเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากการดำเนินโครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e-payment) กรณีศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับผู้บริหาร*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน. (2567). *ข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอสามพราน*. นครปฐม: สำนักงานเกษตรอำเภอสามพราน.

สุรกุล เจนอบรม. (2554). *วิทยาการผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

Rosenstock M. (1974). Historical origins of the health belief model. *Health Education, Monographs*, 2(4), 328-335.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.